

ASSOCIATION AGREEMENT

BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF

LITHUANIA

AND

THE EUROPEAN SPACE AGENCY

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

IR

EUROPOS KOSMOSO AGENTŪROS

SUSITARIMAS

DĖL

ASOCIJUOTOS NARYSTĖS

The Government of the Republic of Lithuania (hereinafter referred to as "Lithuania"),

And

The European Space Agency (hereinafter referred to as "the Agency" or "ESA") an intergovernmental organisation established by the Convention for the establishment of a European Space Agency, opened for signature in Paris on 30 May 1975 and entered into force on 30 October 1980 (hereinafter referred to as "the Convention"),

hereinafter individually referred to as "Party" or collectively as "the Parties",

RECALLING that the purpose of the Agency is to provide for and to promote, for exclusively peaceful purposes, cooperation among European States in space research and technology and their space applications,

NOTING that space has become a significant factor in technological, economic, scientific and cultural development,

CONVINCED of the benefits of sustaining and enhancing the level of international cooperation in space activities for exclusively peaceful purposes,

CONSIDERING that Lithuania is, since 1 May 2004, a Member of the European Union (hereinafter referred to as "EU") and is thereby associated to the definition of an overall European Space Policy, and is also participating with full rights and obligations in the EU Copernicus and Galileo programmes,

HAVING REGARD to the successful results of the cooperation achieved under the Agreement between the Government of the Republic of Lithuania and the European Space Agency concerning space cooperation for peaceful purposes, signed on 7 October 2010, and which entered into force on 19 December 2011,

HAVING REGARD to the enhanced cooperation established under the European Cooperating State (hereinafter referred to as "ECS") Agreement between the Government of the Republic of Lithuania and the European Space Agency signed on 7 October 2014, and which entered into force upon Lithuania's subscription to the Plan for European Cooperating States Charter between the Government of the Republic of Lithuania and the European Space Agency, signed on 28 September 2015,

HAVING REGARD to the Resolution on industrial policy measures to achieve a successful integration of European states in the frame of ESA, adopted by the Agency Council on 13 December 2018 (ESA/C/R/CCLXXVII/Res.1 (Final)), by which the Agency introduced an improved cooperative approach designed for European non-Member States with a view to their possible accession to the Convention,

CONSIDERING the wish expressed by Lithuania to strengthen its cooperation with the Agency within the frame of the above mentioned improved cooperative approach, and the acceptance by the Council of the Agency (hereinafter referred to as "Council") of this request,

HAVING REGARD to the Convention and, in particular, its Articles II, XIV.1 and XIV.3,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

ARTICLE 1 GENERAL

1. Lithuania hereby becomes an Associate Member of the Agency.
2. Lithuania hereby acknowledges that the Agency may establish Cooperation and Association Agreements with other non-Member States. Lithuania further agrees that, at all levels of its cooperation with the Agency as an Associate Member, it will act in conformity with the purpose for which the Agency was created, as defined in the Convention, in particular the exploration and utilisation of space for exclusively peaceful purposes.

ARTICLE 2 BENEFITS AND PARTICIPATION

1. Lithuania shall participate in and benefit from, subject to other provisions of the present Agreement, the Basic Activities executed under the Agency's General Budget, except the item "Technology Development".
2. Lithuania may participate in the Agency's optional programmes, pursuant to the conditions established in Article 4 below, as well as in further parts of the Agency's activities and programmes or operational activities, by providing experiments or observation facilities, pursuant to the conditions established in Article 7 below.

ARTICLE 3 FINANCIAL CONTRIBUTIONS

1. Lithuania shall contribute annually to the Agency's Basic Activities expenditure under the General Budget. This contribution shall represent 70% of its contribution level shown in the scale calculated on the basis used for the Member States of the Agency, and adopted in accordance with Article XIII.1 of the Convention. An amount representing 70 % of the latter contribution shall be used by the Agency to provide increased support in terms of training, organisation of events and advice, with a view to achieve a successful integration of Lithuania in the frame of the Agency, the further development of sustainable and competitive industrial capabilities, and their integration in the space supply chain. For avoidance of doubt, Lithuania's contribution, referred to in this paragraph, shall start accruing on a time proportional basis from the date of entry into force of this Agreement, pursuant to Article 18 below.
2. Lithuania shall contribute to the expenditure of the activities and programmes in which it participates, in accordance with the provisions of Article 4 below.
3. Lithuania's contributions, as provided for in this Article, shall be updated and paid in conformity with the rules and procedures in force in the Agency for all Member States.

ARTICLE 4 PARTICIPATION IN OPTIONAL PROGRAMMES

For the purpose of the execution of each Agency optional programme, for which the respective Member States concerned have unanimously approved Lithuania's participation, Lithuania shall from the date of that approval have the rights and obligations of a Participating State, as set forth in the Declaration concerning the programme in question, in the applicable implementing rules and in any other decisions governing the execution of said programme. In particular, Lithuania shall contribute to cover the expenditure resulting from the execution of said programme in accordance with the provisions of the Declaration, and of any subsequent revision of that Declaration by the Participating States on the occasion of meetings of the Agency's Council or of the

Council's subordinate bodies. Lithuania intends to contribute to optional programmes in which it participates by the end of 2022, a minimum of 1.500.000 Euros at 2018 e.c. per year, it being understood that the sum of Lithuania's overall yearly contributions to the Agency by the aforementioned date, including Basic Activities expenditure under the General Budget, referred to in Article 3.1 above, and Requesting Party Activities, referred to in Article 10.2 below, shall amount to a minimum of 3.000.000 Euros at current e.c.

ARTICLE 5

REPRESENTATION AND VOTING RIGHTS

Lithuania shall be represented in the meetings of the Agency's Council and subordinate bodies, in accordance with the following provisions:

1. Lithuania shall have the right to be represented at open meetings of the Council by not more than two delegates, who may be accompanied by advisors. Lithuania shall have the right to vote on questions relating to the activities and programmes in which it participates, pursuant to the present Agreement, this being in its capacity of Participating State in the case of optional programmes. Lithuania shall not have the right to vote in Council on the General Budget or on matters related to it, but shall have the right to state its opinion and to be heard on other questions.
2. Lithuania shall have the right to be represented, by not more than two delegates who may be accompanied by advisors, at meetings of the subordinate bodies of the Agency, competent in any capacity to deal with the activities and programmes in which Lithuania participates. Lithuania shall also have the right to be similarly represented on the Programme Boards of the Agency concerned with those optional programmes in which Lithuania participates, pursuant to Article 4 above. Lithuania shall have the right to be heard at the above meetings and to vote, in its capacity of Participating State, on issues relating to those activities and programmes.
3. For matters of common interest between the Agency and the EU, Lithuania shall be entitled to attend meetings of the Agency's subordinate bodies as an observer. For other matters, Lithuania may request to be represented in an observer capacity at meetings of any subordinate body of the Agency which is solely concerned with programmes in which Lithuania does not participate. Such request shall be accepted subject to the unanimous approval of the Agency Member States concerned.
4. Lithuania may attend Potential Participants' meetings in an observer capacity, in particular meetings dealing with the preparation of programmes, related to programmes in which Lithuania participates, unless the Agency Member States concerned decide otherwise.
5. Lithuania shall not have the right to be represented at the meetings of the Council or of any subordinate bodies which are held on a restricted basis, in accordance with the relevant rules of procedure. However, Lithuania may be authorised by the body concerned, either at Lithuania's request or at the request of one or more Member States, to attend discussions on certain items on the agendas of such meetings, when they involve matters of interest to Lithuania and the Agency, in order to express its opinion.

ARTICLE 6

ACCESS TO INFORMATION

Lithuania shall have access, to the same extent as provided to Member States, to information, including contract reports, relating to the activities and programmes in which Lithuania participates.

ARTICLE 7 USE OF FACILITIES AND SERVICES

1. Subject to the terms of Article 6 above and to the prior requirements and obligations of the Agency, Lithuania shall have access on a cost-reimbursable basis to the facilities and services of the Agency for national space projects of the Republic of Lithuania. The methods of calculating costs shall be those applied to the Agency's Member States, when utilising the Agency facilities and services for their own space projects. In return, Lithuania shall make available its facilities and services to the Agency and its Member States on favourable terms.
2. In developing its national space potential and in planning for national space missions, Lithuania shall give preference, pursuant to the terms of Article VIII of the Convention, to the use of European space transportation systems, and of facilities, products and services belonging to, or developed or operated under the auspices of, the Agency or its Member States. Lithuania shall, further, support the Agency's efforts to promote the use of European transportation systems, facilities, products and services by those international bodies to which it belongs that employ systems or services with a space-based component. For the purpose of satisfying its facilities requirements for any given mission, which are unmet on the basis of its own potential or that of its Member States, the Agency shall, subject to arrangements existing at the relevant time with other entities, and on terms of parity in this matter with other Associate Members of the Agency, give detailed consideration to the appropriate Lithuanian facilities with a view to their potential use.

ARTICLE 8 INTELLECTUAL PROPERTY

1. For the purposes of this Agreement, "Intellectual Property" has the meaning stated in Article 2 of the Convention establishing the World Intellectual Property Organisation, done in Stockholm on 14 July 1967.
2. The Parties shall ensure adequate and effective protection of Intellectual Property, as may arise from the work done under this Agreement and of any pre-existing rights that may come into play in the course of such cooperation.
3. The specific provisions concerning the rights of access, dissemination and use of intellectual property as well as of technical information and data developed under the present Agreement, shall follow the Agency's rules and procedures.

ARTICLE 9 EXCHANGE OF INFORMATION AND EXPERTS

1. With a view to identifying possible areas of cooperation, the Parties shall exchange information in the following spheres:
  - (a) the content of, and plan for, their current and future space programmes;
  - (b) matters of scientific and technical interest resulting from their space activities. In particular, Lithuania shall receive reports published and made available by the Agency, as well as information relating to the progress of the Agency programmes and to activities in which Lithuania participates under the present Agreement.
2. Lithuania shall in all cases observe the proprietary rights of the information provided by the Agency and shall undertake not to disseminate information that is subject to non-disclosure agreements signed with the Agency, or is not otherwise generally available beyond the territories of the Republic of Lithuania and the Agency's Member States, whether directly or through intermediaries operating within or outside those territories.

3. Lithuania shall not be required to communicate any information obtained outside the Agency if it considers that such communication or dissemination would be inconsistent with, or contrary to, the interests of its own agreements with third parties, or the conditions under which such information has been obtained.
4. The Agency shall not be required to communicate information if it considers that such communication, or dissemination, would be inconsistent with, or contrary to, the interests of its own agreements with third parties, or the conditions under which such information was obtained.
5. The Parties may establish a scheme to permit the exchange of experts concerned with work within the competence of the Agency, in conformity with the application of the laws and regulations relating to the entry into, stay in or departure from Lithuania, and with the Agency's legal framework, including agreements with third parties.
6. The Parties will also consult with each other when they are represented at international organisations, conferences and meetings relating to space activities, for the purpose of exchanging views on matters of mutual concern and will seek to harmonise, as appropriate, their positions on matters which are likely to have a bearing on the implementation of their common space programmes and activities.

ARTICLE 10 INDUSTRIAL POLICY

1. With respect to the geographical distribution of contracts relating to the activities and programmes in which Lithuania participates, the Agency shall:
  - (a) strive at providing a fair industrial return to Lithuania for activities relating to the Basic Activities under the General Budget, excluding the item "Technology Development", and
  - (b) for optional activities and programmes, and consistent with Article 4 above, implement for Lithuania the applicable rules developed for the various activities and programmes, to the same extent as for the other Participating States.
2. In order to further develop its industrial base Lithuania shall participate in an incentive scheme in the form of Requesting Party Activities, which shall be operated in accordance with the attached Annexes I and II, and which constitute an integral part of the present Agreement. Such incentive scheme shall be based on full cost reimbursement and national funding. Lithuania's expenditures to Requesting Party Activities shall amount to a minimum of 500.000 Euros per year at 2018 e.c. and shall not exceed its contributions to optional programmes in which it participates pursuant to Article 4 above.

ARTICLE 11 ADDITIONAL ARRANGEMENTS

In addition to cooperation in the long-term continuing framework outlined above, the Parties may also develop arrangements for cooperating in individual bilateral projects in space activities pursued by both Parties and for the exchange of personnel. Approval of such arrangements, which shall not modify the rights and obligations of the Parties under the present Agreement, shall be subject to the Parties' relevant procedures.

ARTICLE 12 LIABILITY

For the participation of Lithuania in programmes and activities of the Agency, the Agency's Council Resolution ESA/C/XXII/Res.3 of 13th December 1977 on the Agency's legal liability shall be applicable mutatis mutandis.

ARTICLE 13 SECURITY

Each Party shall retain the right to take all precautionary measures in the interests of its security.

ARTICLE 14 PRIVILEGES AND IMMUNITIES

For the execution of the Agency's official activities undertaken within the frame of the present Agreement, Lithuania shall grant the following privileges and immunities:

1. The Agency shall have, in the territory of the Republic of Lithuania, legal personality. It shall in particular have the capacity to contract, to acquire and dispose of movable and immovable property, and to be a party to legal proceedings.
2. The Agency shall have immunity from jurisdiction and execution except:
  - a) where the Agency has expressly waived such immunity in a particular case;
  - b) in respect of a civil action by a third party for damage arising from an accident caused by a motor vehicle belonging to, or operated on behalf of the Agency, or in respect of a motor traffic offence involving such a vehicle;
  - c) in respect of an enforcement of an arbitration award made under Article 17 below.
3. Within the scope of its official activities, the Agency, its property and income shall be exempt from direct taxes in the Republic of Lithuania. The Agency shall also be exempted from indirect taxes when purchases or services of substantial value, strictly necessary for the exercise of the official activities of the Agency within the frame of the present Agreement, are made or used, by the Agency, in accordance with the rules and procedures applicable to these exemptions.
4. Without prejudice to Article 13 above, goods imported or exported by the Agency and strictly necessary for the exercise of its official activities shall be exempt from all import and export duties and taxes and from all import or export prohibitions and restrictions in accordance with the rules and procedures applicable to these exemptions. Any such imported or exported goods may not be sold, lent or transferred with or without payment in the territory of the Republic of Lithuania except according to conditions defined by the Government of the Republic of Lithuania. The Government of the Republic of Lithuania and the Agency shall define the procedures to be applied to the export or import of assets used in connection with their cooperation. The Agency shall cooperate with the authorities of the Republic of Lithuania in order to ensure that the goods imported or exported by the Agency are being used for its official activities undertaken within the frame of the present Agreement.
5. The Agency may receive and hold in the Republic of Lithuania any kind of funds, currency, cash or securities; it may dispose of them freely in the Republic of Lithuania for any official purpose of the Agency and hold accounts in any currency.
6. Staff members of the Agency shall have in the Republic of Lithuania immunity from jurisdiction in respect of acts, including words written and spoken, done by them in the exercise of their functions. Staff members of the Agency shall be exempt from taxes

on their salaries, emoluments, benefits and pensions received in respect of current or previous service with the Agency. They shall be exempt from all compulsory contributions to social security bodies of the Republic of Lithuania.

7. The circulation of publications and other information material sent by or to the Agency shall not be restricted in any way.

ARTICLE 15

NOTIFICATION OF APPOINTED AUTHORITY AND REPRESENTATIVES

Lithuania shall notify the Agency's Director General of the name of the authority appointed to represent it for the implementation of the present Agreement, as well as the names of Lithuania's representatives and advisors attending any meetings, in accordance with Article 5 above.

ARTICLE 16

AMENDMENT

1. The present Agreement, including its Annex I, may be amended by mutual agreement. The Party wishing to amend a provision of this Agreement, including its Annex I, shall notify the other Party in writing. Any amendment shall enter into force when each Party has notified the other in writing of its acceptance of the said amendment, in accordance with its own procedures.
2. Annex II of the present Agreement may be amended by mutual written agreement between Lithuania's Co-Chair and the Agency's Co-Chair, nominated in accordance with section C. of Annex II of the present Agreement.

ARTICLE 17

DISPUTE RESOLUTION

Where a dispute arises in relation to the application or interpretation of this Agreement or of detailed arrangements concluded pursuant to this Agreement, and which cannot be settled amicably between the Parties, such dispute shall, at the request of either Party, be submitted to arbitration. In such case, the provisions of Article XVII of the Agency's Convention shall apply *mutatis mutandis*, unless the Parties agree otherwise.

ARTICLE 18

ENTRY INTO FORCE, DURATION, TERMINATION AND RENEWAL

1. Each Party shall notify the other Party in writing of the completion of its respective procedures for the entry into force of this Agreement. This Agreement shall enter into force on the date of the last of these notifications and shall remain in force for a period of seven years following that date.
2. The present Agreement may be terminated upon one year's written notice by either Party before its expiry date, referred to in paragraph 1 of this Article.
3. Termination or expiry of the present Agreement shall not affect the validity of those rights and obligations of either Party, which are meant to survive its termination or expiry or its interpretation such as, but not limited to, dispute resolution, liability, intellectual property rights, nor of additional arrangements entered into between the Parties. The participation of Lithuania in the Agency's optional programmes, or parts thereof, pursuant to Article 4 above which is effective at the time of termination of this

Agreement, shall remain effective until the completion of the activities under the respective programmes or parts thereof, on the understanding that completion of the respective programmes will be notified by the Agency to Lithuania. Taking into account any outstanding obligation incurred under Article 4 above, Lithuania shall contribute to the part of the common infrastructure plan in force and the part of the fixed common costs to be borne by the General Budget at a rate to be mutually agreed. Article 4 above, and this paragraph, shall remain in force and continue to produce their effects after the termination or expiry of this Agreement.

4. Four years after the entry into force as well as one year before the expiry of the present Agreement, the Parties shall proceed to a formal review of their cooperation under this Agreement. On the basis of the latter review, the Parties shall examine ways and means of continuing or further developing such cooperation, including the possibility of Lithuania extending present Agreement or being granted the status of Member State of the Agency. The granting of such a status to Lithuania shall be subject of a specific Council decision, in accordance with the Convention and on the basis of a written request to be made by Lithuania.
5. The present Agreement may be extended for further periods by mutual agreement in writing. The present Agreement shall remain in force during the time necessary to complete the procedures for such renewal.
6. Upon its entry into force, the present Agreement shall replace and supersede the ECS Agreement between the Parties, referred to in the preamble, it being understood that the provisions of the latter Agreement shall nevertheless continue to apply to the extent necessary to secure the implementation of any arrangements and contracts that have been concluded within the framework of said Agreement, and which are still effective on the date said Agreement ceases to be in force.

Annex I

Framework conditions for Requesting Party Activities (hereinafter referred to as "RPA") under Art. 10 (2)

1. Scope of the assistance provided by the Agency

The following assistance will be provided by the Agency in accordance with its standard internal practices, as further detailed in Annex II:

- a) National Programme Element (hereinafter referred to as "NPE"): Assistance to national programme for space development (maximum 50% of the budget dedicated to RPA)
- b) Industrial Incentive Scheme Element (hereinafter referred to as "IIS")

The goals and possible content of the two elements are specified in detail in Annex II.

2. Management

The implementation of the RPAs shall be overseen by a Board composed of the members identified in Annex II.

Any activity implemented under the RPA needs to be approved by both of the Co-Chairs.

The Agency Secretary shall be responsible for handling any matter arising during the implementation of the scheme, including, in particular, quarterly reports to the Board, preparation of an annual review of the activities by the Board and preparation of the decisions of the Board.

The Agency Programme Manager shall be responsible for the day-to-day implementation of the RPA.

3. Procurement provisions

The Agency shall be responsible for carrying out the procurements relating to the RPA and for negotiating, signing and managing the resulting contracts on Lithuania's behalf. The Agency Procurement Regulations (ESA/REG/001 rev.5) shall apply with the following amendments:

- a) For "Top Down" Activities (i.e. content of the activity defined in the Invitation to Tender): Prior to the publication of any Invitation to Tender, the objective, programmatic constraints and the financial envelope of the activity shall be approved by both Co-Chairs. The Co-Chairs will be informed of the recommendation of the Tender Evaluation Board (hereinafter referred to as "TEB"). Prior to entering into negotiations for any activity of the Agency the Industrial Policy Committee shall be consulted and the relevant Agency Programme Board(s) shall be informed about the respective activity.

- b) For "Open Call" activities (i.e. content of the activity to be proposed by the tenderers within certain framework conditions defined in the Call): The programmatic constraints of each open call shall require the written approval of the Co-Chairs and shall be listed in the cover letter of the call. The TEB recommendation shall be submitted to the Co-Chairs for approval. If a Co-Chair rejects a proposal that has been recommended by the TEB, he/she shall state the reasons for this in writing. The Co-Chairs may further decide that a proposal which has not been recommended, but which has received a marking above 40 in line with the Agency Tender Evaluation Manual (Annex III rev.2 of the ESA/REG/001 rev.5), may be improved and resubmitted. The proposals which have been approved by the Co-Chairs shall be presented to the Industrial Policy Committee for consultation and the relevant Programme Board(s) for information prior to the Agency entering into negotiations with the selected entities.

The Agency shall be authorised to release payments and agree contractual changes in accordance with its rules and procedures. For contract changes that result in an increase of the initial contract value by more than 10%, the written approval of the Country Co-Chair will be required. For contract changes that result in an increase of the initial contract value by more than 20%, the written approval of both Co-Chairs will be required.

4. Funding and Financial Liability

In accordance with Art. 40 of the Agency Financial Regulations, all costs incurred by the Agency in the implementation of the RPA shall be borne by Lithuania. Accordingly, Lithuania shall cover the Full Costs incurred by the Agency in providing the technical and contractual management of the Project, covering in particular the amounts of the industrial contracts placed by the Agency and the Agency's internal costs, which shall be calculated on the basis of Full Costs. The yearly funding shall be provided in advance, in accordance with a payment plan to be agreed between the Parties. Any surplus at the end of the RPA shall be reimbursed to Lithuania.

5. Intellectual Property Rights

The contracts concluded by the Agency with the contractors shall state that all information, data and intellectual property rights resulting from activities carried out under the contracts concluded as a result of the Call for Proposals shall be available to:

- (a) Lithuania, for use on the basis of a free worldwide license, together with the right to grant sub-licenses for its own needs, and
- (b) the Agency, for use on the basis of a free worldwide license, together with the right to grant sub-licenses, for the purposes of the Agency's activities and programmes.

The contracts shall further state that any transfer, by the contractors, of intellectual property rights resulting from activities carried out under the contracts to any entity located outside of Lithuania requires the prior approval of the Agency and Lithuania.

Annex II

Goals and key activities of the elements of the Requesting Party Activities (hereinafter referred to as "RPA"), reporting and reviews, Composition of the Board

A. Goals and key activities of the RPA

1. National Programme Element (hereinafter referred to as "NPE")

The goal of the NPE element is to provide a means for the country to address those aspects of space development that are not covered by the Agency's optional programmes, leading to a holistic space policy and space investment.

As the NPE implementation is through the Agency, it must follow the Agency's procurement rules and cannot be used to fund infrastructure developments/procurements.

The key aspects that may be selected by the country to make up NPE could be, for example:

- Low Technology Readiness Level (hereinafter referred to as "TRL") technology readiness preparatory activities (e.g. TRL 1-3);
- Flight opportunities: in particular in cooperation with other national programmes;
- Space related training courses for industry (e.g. soldering, inspections etc.);
- Space science payload funding (e.g. to contribute payloads to the Agency's science missions);
- Space science activities (e.g. using the Agency's science mission data or the Space Situational Awareness Programme observation campaigns);
- National satellite/ small satellites CubeSat programmes;
- Education: Building university courses to answer to national space industry needs;
- Education: High School initiatives to encourage pursuing a career in space (e.g. CanSat activities);
- Support Activities e.g. support functions to the Lithuanian delegation. For example, provision of an independent expert (non ESA-staff) contracted by the Agency who can support the Lithuanian delegation and Lithuanian industry in all matters related to ESA, in particular ESA procurement and building up of industrial capacity in the field of space activities;
- National Trainee funding;
- Secondments.

2. Industrial Incentive Scheme Element (hereinafter referred to as "IIS")

The IIS Element has three key goals:

- 1) To build competences and capabilities centred on product development that can help to ensure sustainable industrial return in the Agency's optional programmes to which Lithuania subscribes.

- 2) To build competences and capabilities centred on product development to suitably prepare the national industry for future inclusion in the Agency's optional programmes to which the country intends to subscribe within 5 years.
- 3) To build and demonstrate competences and capabilities leading to a sustainable long-term business case in the Space commercial market.

The key aspects that may be selected to make up the IIS Element could be, for example:

- Preparatory Activities e.g. market surveys, requirement definitions and demonstrators (TRL 1-3);
- Research and Development (Technology Demonstrations to enter the Agency programmes, (TRL 3-6);
- Industrial Process Development and qualification/ certification which give competitive advantage and are specific to space and relevant to the Agency optional programmes;
- Downstream applications (entry into customers supply chain, TRL 5-8).

B. Reporting and annual reviews

1. Quarterly reporting

A quarterly report shall be prepared and distributed to the co-chairs and shall cover:

- Financial situation of the programme;
- List of approved activities and their status;
- High level assessment of the performance;
- Key events or issues arising in the last 3 months.

2. Annual Review

An annual review shall be held each year and shall be attended by the RPA Board and up to three advisors per co-chair and an assistant to the secretary. Further attendees are subject to approval of both Co-chairs.

The annual review shall cover:

- The financial situation;
- The status of each approved activity;
- The planning for the year ahead (calls, events, trainings etc.);
- Discussion and agreement on the programmatic aspects of any open calls and their timing;
- Discussion and agreement on any pre-planned Top Down activities and their timing;
- A review of the performance of Lithuania against the metrics listed in the Council Resolution on industrial policy measures to achieve a successful integration of European states in the frame of the Agency adopted by the Council on 13 December 2018 (ESA/C/R/CCLXXVII/Res.1 (final)).

C. Composition of the Board

The Board established in Annex I of present Agreement shall be composed of the following members:

- the Lithuania Co-Chair;
- the Agency Co-Chair;
- the Agency Secretary; and
- the Agency Programme Manager.

The Board members shall be nominated by the Parties through an exchange of letters upon the entry into force of the Agreement.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Lietuva)

ir

Europos kosmoso agentūra (toliau – Agentūra arba EKA), tarpvyriausybė organizacija, įsteigta Konvencija dėl Europos kosmoso agentūros įsteigimo, kuri buvo pateikta pasirašyti 1975 m. gegužės 30 d. Paryžiuje ir įsigaliojo 1980 m. spalio 30 d. (toliau – Konvencija),

toliau kiekviena atskirai – Šalis arba kartu – Šalys,

PRISIMINDAMOS, kad Agentūros tikslas – užtikrinti ir skatinti Europos valstybių bendradarbiavimą kosmoso mokslinių tyrimų ir technologijų bei kosmoso taikomųjų programų srityje išimtinai taikiems tikslams;

PAŽYMĖDAMOS, kad kosmosas tapo svarbiu technologijų, ekonomikos, mokslo ir kultūros plėtros veiksniumi;

ĮSITIKINUSIOS tarptautinio bendradarbiavimo kosmoso srityje išimtinai taikiais tikslais tvarumo ir stiprinimo nauda;

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad Lietuva nuo 2004 m. gegužės 1 d. yra Europos Sąjungos (toliau – ES) narė ir todėl susijusi su bendros Europos kosmoso politikos apibrėžtimi, taip pat su visomis teisėmis ir pareigomis dalyvaujant ES programose „Copernicus“ ir „Galileo“;

ATSIŽVELGDAMOS į sėkmingo bendradarbiavimo rezultatus, pasiektus pagal 2010 m. spalio 7 d. pasirašytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros susitarimą dėl bendradarbiavimo taikiais tikslais kosmoso srityje, kuris įsigaliojo 2011 m. gruodžio 19 d.;

ATSIŽVELGDAMOS į glaudesnę bendradarbiavimą, plėtojamą pagal 2014 m. spalio 7 d. pasirašytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Europos kosmoso agentūros Europos bendradarbiaujančios valstybės susitarimą (toliau – EBV), kuris įsigaliojo Lietuvai prisijungus prie Europos bendradarbiaujančių valstybių chartijos, kurią Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Europos kosmoso agentūra pasirašė 2015 m. rugsėjo 28 d.;

ATSIŽVELGDAMOS į 2018 m. gruodžio 13 d. Agentūros tarybos priimtą Rezoliuciją dėl pramonės politikos priemonių sėkmingai Europos valstybių integracijai EKA užtikrinti (ESA/C/R/CCLXXVII/Res.1 (final), kuria Agentūra nustatė patobulintą bendradarbiavimo metodą, skirtą Europos valstybėms, ne Agentūros narėms, atsižvelgiant į galimą jų prisijungimą prie Konvencijos;

ATSIŽVELGDAMOS į Lietuvos išreikštą norą stiprinti bendradarbiavimą su Agentūra vadovaujantis minėtu patobulintu bendradarbiavimo metodu ir į tai, kad Agentūros taryba (toliau – Taryba) pritarė šiam prašymui;

ATSIŽVELGDAMOS į Konvenciją, ypač jos II straipsnį, XIV straipsnio 1 ir 3 dalis,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. Lietuva tampa asocijuotąja Agentūros nare.
2. Lietuva pripažįsta, kad Agentūra gali sudaryti bendradarbiavimo ir asociacijos susitarimus su kitomis valstybėmis, ne Agentūros narėmis. Be to, Lietuva sutinka, kad kaip asocijuotoji narė visais lygmenimis bendradarbiaudama su Agentūra ji veiks vadovaudamasi tikslu, dėl kurio Agentūra buvo įsteigta, kaip apibrėžta Konvencijoje, ypač turint galvoje kosmoso tyrinėjimą ir naudojimą išimtinai taikiems tikslams.

2 straipsnis

Nauda ir dalyvavimas

1. Lietuva, laikydamasi kitų šio Susitarimo nuostatų, dalyvauja Agentūros bendrojo biudžeto lėšomis vykdomoje veikloje ir naudojasi jos privilegijomis, išskyrus punktą „Technologijų plėtra“.
2. Lietuva gali dalyvauti pasirenkamosiose Agentūros programose 4 straipsnyje nustatytomis sąlygomis, taip pat tolesniuose Agentūros veiklos ir programų arba veiksmų etapuose, teikdama eksperimentų ar stebėjimo įrangą 7 straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

3 straipsnis

Finansiniai įnašai

1. Lietuva kasmet prisideda prie Agentūros pagrindinės veiklos išlaidų finansavimo pagal bendrąjį biudžetą. Šis įnašas sudaro 70 proc. jos įnašo dydžio, nurodyto įnašų skalėje, kuri sudaroma atsižvelgiant į Agentūros valstybės narės taikomą bazinį dydį ir tvirtinamą pagal Konvencijos XIII straipsnio 1 dalį. 70 proc. šio įnašo Agentūra skiria didesnei paramai, susijusiai su mokymu, renginių organizavimu ir konsultacijomis, siekiant sėkmingai integruoti Lietuvą į Agentūrą, toliau plėtoti tvarius ir konkurencingus pramonės pajėgumus ir jų integraciją į kosmoso pramonės tiekimo grandinę. Siekiant išvengti abejonių, šioje dalyje minimas Lietuvos įnašas pradedamas skaičiuoti proporcingai laikui nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos pagal 18 straipsnį.
2. Lietuva prisideda prie veiklos ir programų, kuriose ji dalyvauja pagal 4 straipsnio nuostatas, išlaidų kompensavimo.
3. Šiame straipsnyje numatyti Lietuvos įnašai peržiūrimi ir mokami pagal visoms Agentūros valstybėms narėms galiojančias taisykles ir procedūras.

4 straipsnis

Dalyvavimas pasirenkamosiose programose

Igyvendindama kiekvieną Agentūros pasirenkamąją programą, kurioje dalyvaujama vienbalsiai pritarus atitinkamoms valstybėms narėms, Lietuva nuo tokio pritarimo dienos įgyja dalyvaujančios valstybės teises ir pareigas, kaip nustatyta deklaracijoje dėl atitinkamos programos, taikytinose įgyvendinimo taisyklėse ir visuose kituose sprendimuose, reglamentuojančiuose minėtos programos vykdymą. Visų pirma Lietuva prisideda prie minėtos programos vykdymo išlaidų finansavimo pagal deklaracijos ir kurios nors vėlesnės deklaracijos redakcijos, kurią priima dalyvaujančios valstybės posėdžiaujant Agentūros tarybai ar Tarybai pavaldiems organams, nuostatas. Lietuva ketina prisidėti prie pasirenkamųjų programų, kuriose ji dalyvauja, finansavimo, iki 2022 m. pabaigos per metus įnešdama ne mažiau kaip 1 500 000 EUR 2018 metų ekonominėmis sąlygomis. Tai reiškia, kad bendra Lietuvos metinių įnašų Agentūrai suma iki minėtos datos, įskaitant 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas pagrindinės veiklos išlaidas pagal bendrąjį biudžetą ir 10 straipsnio 2 dalyje nurodytą prašanciosios šalies veiklą, bus ne mažesnė kaip 3 000 000 EUR dabartinėmis ekonominėmis sąlygomis.

5 straipsnis

Atstovavimas ir balsavimo teisės

Agentūros tarybos ir jai pavaldžių organų posėdžiuose Lietuvai atstovaujama vadovaujantis šiomis nuostatomis:

1. Atvirų Tarybos posėdžių metu Lietuva turi teisę būti atstovaujama ne daugiau kaip dviejų atstovų, kuriems gali padėti patarėjai. Lietuva turi teisę balsuoti klausimais, susijusiais su veikla ir programomis, kuriose ji dalyvauja pagal šį Susitarimą, o pasirenkamųjų programų atveju – veikdama kaip dalyvaujanti valstybė. Lietuva neturi teisės balsuoti Tarybos posėdžiuose dėl bendrojo biudžeto ar su juo susijusiais klausimais, bet turi teisę pareikšti savo nuomonę ir būti išklausa kitais klausimais.
2. Agentūrai pavaldžių organų posėdžiuose Lietuvai turi teisę atstovauti ne daugiau kaip du atstovai, kuriems gali padėti patarėjai, turintys įgaliojimų svarstyti veiklą ir programas, kuriose dalyvauja Lietuva. Lietuva taip pat turi teisę būti atstovaujama Agentūros atitinkamos programos valdyboje sprendžiant klausimus, susijusius su tomis pasirenkamosiomis programomis, kuriose Lietuva dalyvauja pagal 4 straipsnį. Lietuva turi teisę būti išklausa minėtuose posėdžiuose ir balsuoti kaip dalyvaujanti valstybė šios veiklos ir programų klausimais.
3. Iškilus Agentūros ir ES bendro intereso klausimams, Lietuva turi teisę dalyvauti Agentūrai pavaldžių organų posėdžiuose stebėtojo teisėmis. Kitais klausimais Lietuva gali prašyti, kad bet kurio Agentūrai pavaldaus organo, susijusio tik su tomis programomis, kuriose Lietuva nedalyvauja, posėdžiuose jai būtų atstovaujama stebėtojo teisėmis. Tokiam prašymui turi vienbalsiai pritarti atitinkamos Agentūros valstybės narės.
4. Lietuva gali dalyvauti potencialių dalyvių posėdžiuose stebėtojo teisėmis, ypač susitikimuose, susijusiuose su programų, kuriose dalyvauja Lietuva, rengimu, jeigu atitinkamos Agentūros valstybės narės nenusprendžia kitaip.
5. Lietuva neturi teisės būti atstovaujama Tarybos ar kokių nors jai pavaldžių organų posėdžiuose, kuriems taikomi apribojimai pagal atitinkamas darbo tvarkos taisykles. Tačiau suinteresuota įstaiga gali leisti Lietuvai jos pačios arba vienos ar kelių valstybių narių prašymu dalyvauti diskusijose tam tikrais tokių posėdžių darbotvarkės klausimais, kai jie susiję su Lietuvai ir Agentūrai svarbiais reikalais, kad Lietuva galėtų pareikšti savo nuomonę.

6 straipsnis

Galimybė susipažinti su informacija

Lietuva turi teisę tokia pat apimtimi kaip ir kitos valstybės narės susipažinti su informacija, įskaitant ataskaitas apie sandorius, susijusius su veikla ir programomis, kuriose dalyvauja Lietuva.

7 straipsnis

Naudojimasis infrastruktūros objektais ir paslaugomis

1. Laikydamosi šio straipsnio 6 dalyje nustatytų sąlygų ir išankstinių Agentūros reikalavimų bei įsipareigojimų, Lietuva gali atlygintinai naudotis Agentūros infrastruktūros objektais ir paslaugomis nacionaliniams Lietuvos Respublikos kosmoso projektams. Išlaidos apskaičiuojamos taikant tokius pat metodus, kokie taikomi Agentūros valstybės narėms, kai jos naudoja Agentūros infrastruktūros objektais ir paslaugomis jų kosmoso projektams. Savo ruožtu Lietuva leidžia Agentūrai ir valstybės narėms palankiomis sąlygomis naudotis jos infrastruktūros objektais ir paslaugomis.
2. Lietuva, plėtodama nacionalinį kosmoso potencialą ir planuodama nacionalines kosmoso misijas, pagal Konvencijos VIII straipsnį pirmenybę teikia Europos kosmoso transportavimo sistemų, taip pat Agentūrai ar jos valstybės narėms priklausančių ar jų sukurtų arba joms prižiūrint valdomų infrastruktūros objektų, produktų ir paslaugų

naudojimui. Lietuva taip pat remia Agentūros pastangas skatinti tarptautines organizacijas, kurioms ji priklauso ir kurios valdo su kosmosu susijusias sistemas ir paslaugas, naudotis Europos transportavimo sistemomis, infrastruktūros objektais, produktais ir paslaugomis. Agentūra, siekdama, kad jos infrastruktūros objektai atitiktų su tam tikra misija susijusius reikalavimus, kuriems įvykdyti nepakanka jos pačios ar jos valstybių narių potencialo, ir laikydamasi atitinkamu metu galiojančių susitarimų su kitais subjektais ir lygiateisiškumo su kitais asocijuotais Agentūros nariais principo, nuodugniai apsvaisto galimybę panaudoti atitinkamus Lietuvos infrastruktūros objektus.

8 straipsnis

Intelektinė nuosavybė

1. Šiame Susitarime „intelektinė nuosavybė“ suprantama taip, kaip ji apibrėžta 1967 m. liepos 14 d. Stokholme priimtos Konvencijos, kuria įsteigiama Pasaulinė intelektinės nuosavybės organizacija, 2 straipsnyje.
2. Šalys užtikrina tinkamą ir veiksmingą intelektinės nuosavybės apsaugą, kuri gali atsirasti dėl darbo, atlikto pagal šį Susitarimą, ir visų ankstesnių teisių, kurios gali pasireikšti tokio bendradarbiavimo metu.
3. Konkrečios nuostatos dėl teisės susipažinti su intelektine nuosavybe, ją skleisti ir naudoti, taip pat dėl techninės informacijos ir duomenų, parengtų pagal šį Susitarimą, atitinka Agentūros taisykles ir procedūras.

9 straipsnis

Keitimasis informacija ir ekspertų mainai

1. Stiekdamos nustatyti galimas bendradarbiavimo sritis, Šalys keičiasi informacija apie:

a) jų dabartinių ir būsimų kosmoso programų turinį bei planus;

b) mokslinius ir techninius klausimus, susijusius su jų veikla kosmose. Visų pirma Lietuva gauna Agentūros paskelbtas ir pateiktas ataskaitas, taip pat informaciją apie Agentūros programų pažangą ir veiklą, kurioje Lietuva dalyvauja pagal šį Susitarimą.

2. Lietuva visais atvejais gerbia Agentūros teikiamos informacijos nuosavybės teises ir įsipareigoja neskleisti informacijos, kuriai taikomi su Agentūra pasirašyti informacijos neatskleidimo susitarimai arba kuri kitaip nėra visuotinai prieinama už Lietuvos Respublikos ir Agentūros valstybių narių teritorijų ribų, nesvarbu, ar tai būtų tiesiogiai, ar per tarpininkus, veikiančius tose teritorijose ar už jų ribų.

3. Lietuva neprivalo perduoti jokios ne Agentūroje gautos informacijos, jeigu ji mano, kad toks informacijos perdavimas ar sklaida būtų nesuderinami su jos pačios ir trečiųjų šalių susitarimų tikslais ar prieštarautų jiems arba neatitiktų sąlygų, kuriomis tokia informacija buvo gauta.

4. Agentūra neprivalo perduoti informacijos, jei ji mano, kad toks informacijos perdavimas arba sklaida būtų nesuderinami su jos pačios ir trečiųjų šalių susitarimų tikslais ar prieštarautų jiems arba neatitiktų sąlygų, kuriomis tokia informacija buvo gauta.

5. Šalys gali nustatyti schemą, leidžiančią keistis pagal Agentūros kompetenciją dirbančiais ekspertais, laikantis taikytinų įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su atvykimu į Lietuvą, buvimu joje ar išvykimu iš jos, taip pat vadovaujantis Agentūros teisine sistema, įskaitant susitarimus su trečiosiomis šalimis.

6. Šalys taip pat konsultuojasi tarpusavyje, kai joms atstovaujama tarptautinėse organizacijose, konferencijose ir susitikimuose, susijusiose su veikla kosmose, siekiant keistis nuomonėmis abipusio intereso klausimais, ir prireikus siekia suderinti savo pozicijas klausimais, kurie gali būti susiję su jų bendrų kosmoso programų ir veiklos įgyvendinimu.

10 straipsnis

Pramonės politika

1. Atsižvelgdama į sandorių, susijusių su veikla ir programomis, kuriose dalyvauja Lietuva, geografinį pasiskirstymą, Agentūra:

a) siekia užtikrinti sąžiningą pramonės grąžą į Lietuvą už veiklą, susijusią su pagrindine veikla, vykdoma bendrojo biudžeto lėšomis, išskyrus punktą „Technologijų plėtra“, ir

b) pasirenkamųjų veiklų ir programų atveju pagal 4 straipsnį taiko Lietuvai atitinkamas taisykles, nustatytas įvairioms veikloms ir programoms, tokia pat apimtimi kaip ir kitoms dalyvaujančioms valstybėms.

2. Siekdama toliau plėtoti savo pramoninę bazę, Lietuva dalyvauja paskatų sistemoje, vykdydama prašančiosios šalies veiklą, kuri turi atitikti I ir II priedų, kurie yra neatskiriama šio Susitarimo dalis, nuostatas. Tokia paskatų sistema grindžiama visų išlaidų kompensavimu ir nacionaliniu finansavimu. Lietuvos išlaidos, patirtos vykdant prašančiosios šalies veiklą, kasmet sudaro ne mažiau kaip 500 000 EUR 2018 metų ekonominėmis sąlygomis ir neviršija jos įnašų į pasirenkamas programas, kuriose ji dalyvauja pagal 4 straipsnį.

11 straipsnis

Papildomi susitarimai

Be bendradarbiavimo pagal pirmiau aprašytą ilgalaikę tęstinę sistemą, Šalys gali parengti susitarimus dėl bendradarbiavimo įgyvendinant atskirus dvišalius projektus, susijusius su abiejų Šalių vykdoma veikla kosmoso srityje, taip pat susitarimus dėl personalo mainų. Tokie susitarimai, kurie nekeičia Šalių teisių ir įsipareigojimų pagal šį Susitarimą, tvirtinami laikantis atitinkamų Šalių procedūrų.

12 straipsnis

Atsakomybė

Lietuvai dalyvaujant Agentūros programose ir veiklose *mutatis mutandis* taikoma Agentūros tarybos 1977 m. gruodžio 13 d. rezoliucija EKA/C/XXII/Res.3 dėl Agentūros teisinės atsakomybės.

13 straipsnis

Saugumas

Kiekviena Šalis pasilieka teisę imtis visų atsargumo priemonių dėl savo saugumo.

14 straipsnis

Privilegijos ir imunitetai

Agentūrai, vykdančiai oficialią veiklą pagal šį Susitarimą, Lietuva suteikia šias privilegijas ir imunitetus:

1. Lietuvos Respublikos teritorijoje Agentūra turi juridinio asmens statusą. Visų pirma ji turi teisę sudaryti sandorius, įsigyti kilnojamojo ir nekilnojamojo turto bei jį disponuoti ir būti teismo proceso šalimi.

2. Agentūra turi imunitetą jurisdikcijos ir vykdymo atžvilgiu, išskyrus šiuos atvejus:

a) kai Agentūra aiškiai atsisakė tokio imuniteto konkrečiu atveju;

b) kai tai susiję su trečiosios šalies pareikštu civiliniu ieškiniu dėl žalos, padarytos per Agentūrai priklausančios ar jos vardu naudojamos transporto priemonės sukeltą

avariją, atlyginimo arba kai tai susiję su tokia transporto priemone padarytu kelių eismo taisyklių pažeidimu;

c) kai tai susiję su arbitražo sprendimo, priimto pagal 17 straipsnį, vykdymu.

3. Agentūra, kai ji vykdo oficialią veiklą, jos turtas ir pajamos Lietuvos Respublikoje neapmokestinami tiesioginiais mokesčiais. Agentūra taip pat atleidžiama nuo netiesioginių mokesčių, kai ji vykdo didelės vertės pirkimus arba naudojami didelės vertės paslaugomis, kurių būtinai reikia oficialiai Agentūros veiklai vykdyti pagal šį Susitarimą, laikantis tokioms išimtims taikomų taisyklių ir procedūrų.

4. Nepažeidžiant 13 straipsnio, Agentūros importuojamoms ar eksportuojamoms prekėms, kurios būtinos oficialiai veiklai vykdyti, netaikomi jokie importo ir eksporto muitai bei mokesčiai, taip pat jokie importo ar eksporto draudimai ir apribojimai pagal šioms išimtims taikomas taisykles ir procedūras. Šios importuojamos ar eksportuojamos prekės Lietuvos Respublikos teritorijoje negali būti parduodamos, skolinamos ar perduodamos atlygintinai ar neatlygintinai, laikantis Respublikos Vyriausybės nustatytų sąlygų. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Agentūra nustato joms bendradarbiaujant naudojamo turto eksporto ar importo tvarką. Agentūra bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos valdžios institucijomis, siekdama užtikrinti, kad Agentūros importuojamos ar eksportuojamos prekės būtų naudojamos jos oficialiai veiklai vykdyti pagal šį Susitarimą.

5. Agentūra gali gauti ir turėti Lietuvos Respublikoje bet kokios rūšies lėšų, valiutos, grynųjų pinigų ar vertybinių popierių; ji gali laisvai disponuoti jais Lietuvos Respublikoje bet kokiam oficialiam Agentūros tikslui ir turėti sąskaitų bet kokia valiuta.

6. Agentūros darbuotojai Lietuvos Respublikoje turi imunitetą jurisdikcijos atžvilgiu dėl veiksmų, įskaitant parašytus ir pasakytus žodžius, kuriuos jie atliko vykdydami savo funkcijas. Agentūros darbuotojai atleidžiami nuo mokesčių, taikomų jų algoms, tarnybinėms pajamoms, išmokoms ir pensijoms, gautoms už einamas ar ankstesnes pareigas Agentūroje. Jie atleidžiami nuo visų privalomų įmokų, kurios mokamos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos įstaigoms.

7. Leidinių ir kitos informacinės medžiagos, kurią siunčia ar gauna Agentūra, platinimas neribojamas jokiais būdais.

15 straipsnis

Pranešimas apie institucijos ir atstovų paskyrimą

Lietuva praneša Agentūros generaliniam direktoriui institucijos, paskirtos atstovauti jai įgyvendinant šį Susitarimą, pavadinimą, taip pat Lietuvos atstovų ir patarėjų, dalyvaujančių posėdžiuose pagal 5 straipsnį, vardus ir pavardes.

16 straipsnis

Pakeitimas

1. Šis Susitarimas, įskaitant jo I priedą, gali būti iš dalies keičiamas abipusiu sutarimu. Šalis, norinti iš dalies pakeisti šio Susitarimo, įskaitant jo I priedą, nuostatą, apie tai raštu praneša kitai Šaliai. Be koks pakeitimas įsigalioja tada, kai viena Šalis raštu praneša kitai Šaliai apie minėto pakeitimo priėmimą pagal savo procedūras.

2. Šio Susitarimo II priedas gali būti iš dalies keičiamas bendru rašytiniu pagal šio Susitarimo II priedo C skirsnį paskirtų Lietuvos bendrapirmininkio ir Agentūros bendrapirmininkio sutarimu.

17 straipsnis

Ginčų sprendimas

Jei Šalys negali taikiai išspręsti ginčo, kilusio dėl šio Susitarimo arba pagal jį sudarytų išsamių susitarimų taikymo ar aiškinimo, toks ginčas kurios nors Šalies prašymu perduodamas arbitražui. Tokiu atveju *mutatis mutandis* taikomos Agentūros konvencijos XVII straipsnio nuostatos, nebent Šalys susitaria kitaip.

18 straipsnis

Įsigaliojimas, trukmė, nutraukimas ir atnaujinimas

1. Kiekviena Šalis raštu praneša kitai Šaliai apie atitinkamų procedūrų, būtinų šiam Susitarimui įsigaliojti, užbaigimą. Šis Susitarimas įsigalioja paskutinio tokio pranešimo dieną ir galioja septynerius metus nuo tos dienos.

2. Šis Susitarimas gali būti nutrauktas bet kuriai Šaliai raštu pranešus apie tai prieš vienus metus iki šio straipsnio 1 dalyje nurodytos Susitarimo galiojimo pabaigos.

3. Šio Susitarimo nutraukimas arba galiojimo pabaiga neturi įtakos Šalių teisėms ir pareigoms, kurios turėtų toliau galioji jį nutraukus ar pasibaigus jo galiojimui, taip pat Susitarimo nuostatų ginčų sprendimo, atsakomybės, intelektinės nuosavybės teisių (tuo neapsiribojant) arba papildomų susitarimų, kuriuos yra sudariusios Šalys, aiškinimui. Lietuvos dalyvavimas pasirenkamosiose Agentūros programose arba jų dalyse pagal 4 straipsnį, kuris galioja šio Susitarimo nutraukimo metu, tęsiasi tol, kol baigiama veikla pagal atitinkamas programas ar jų dalis, jei Agentūra praneša Lietuvai apie atitinkamų programų užbaigimą. Atsižvelgdama į neįvykdytus įsipareigojimus, priimtus pagal 4 straipsnį, Lietuva prisideda prie galiojančio bendrojo infrastruktūros plano dalies ir fiksuotųjų bendrųjų išlaidų, kurios turi būti padengtos iš bendrojo biudžeto, dalies, taikydama abipusiškai sutartą tarifą. 4 straipsnis ir ši dalis lieka galioji ir toliau daro poveikį nutraukus šį Susitarimą arba jam pasibaigus.

4. Praėjus ketveriems metams nuo šio Susitarimo įsigaliojimo ir likus vieniems metams iki jo galiojimo pabaigos, Šalys atlieka oficialią bendradarbiavimo pagal šį Susitarimą peržiūrą. Remdamosi šia peržiūra, Šalys apsvarsto būdus ir priemones, kaip pratęsti ar toliau plėtoti tokį bendradarbiavimą, įskaitant galimybę Lietuvai išplėsti šį Susitarimą arba gauti Agentūros valstybės narės statusą. Dėl tokio statuso suteikimo Lietuvai priimamas specialus Tarybos sprendimas vadovaujantis Konvencija ir remiantis rašytiniu Lietuvos prašymu.

5. Šio Susitarimo galiojimas gali būti pratęstas tolesniems laikotarpiams abipusiu rašytiniu sutarimu. Šis Susitarimas galioja tiek, kiek reikia tokio atnaujinimo procedūroms užbaigti.

6. Įsigaliojęs šis Susitarimas pakeičia ir anuliuoja preambulėje nurodytą šalių EBV susitarimą, jį anuluodamas, susitariant, kad pastarojo susitarimo nuostatos vis tiek taikomos toliau tiek, kiek reikia norint užtikrinti visų pagal minėtą Susitarimą sudarytų susitarimų ir sandorių, kurie dar galioja tą dieną, kurią minėtas Susitarimas netenka galios, įgyvendinimą.

I priedas

Bendrosios Prašančiosios šalies veiklos (toliau – PŠV) sąlygos pagal 10 straipsnio 2 dalį

1. Agentūros teikiamos pagalbos apimtis

Agentūra, vadovaudamasi standartine vidaus praktika, teikia šią pagalbą, kaip išsamiai aprašyta II priede:

- a) nacionalinės programos elementas (toliau – NPE): parama nacionalinei kosmoso plėtros programai (ne daugiau kaip 50 proc. PŠV skirto biudžeto)
- b) pramonės paskatų schemas elementas (toliau – PPS).

Šių dviejų elementų tikslai ir galimas turinys išsamiai aprašyti II priede.

2. Valdymas

PŠV įgyvendinimą prižiūri valdyba, sudaryta iš II priede nurodytų narių.

Bet kokią pagal PŠV vykdomą veiklą turi patvirtinti abu bendrapirmininkiai.

Agentūros sekretorius atsako už visų klausimų, kylančių įgyvendinant schemą, sprendimą, įskaitant visų pirma ketvirčio ataskaitas valdybai, valdybos metinės veiklos peržiūros atlikimą ir valdybos sprendimų rengimą.

Agentūros programos vadovas yra atsakingas už kasdienį PŠV įgyvendinimą.

3. Viešųjų pirkimų nuostatos

Agentūra atsako už viešųjų pirkimų, susijusių su PŠV, vykdymą ir derybas dėl tolesnių sandorių, jų pasirašymą ir vykdymą Lietuvos vardu. Agentūros viešųjų pirkimų nuostatai (ESA/REG/001 rev.5) taikomi su šiais pakeitimais:

a) vykdant veiklą „iš viršaus į apačią“ (t. y. kai kvietime teikti paraiškas apibrėžtas veiklos turinys): prieš paskelbiant kvietimą dalyvauti konkurse, abu bendrapirmininkiai tvirtina veiklos tikslą, programinius apribojimus ir finansinį paketą. Bendrapirmininkiai informuojami apie konkurso vertinimo komisijos (toliau – KVK) rekomendaciją. Prieš pradedant derybas dėl bet kokios Agentūros veiklos konsultuojamasi su pramonės politikos komitetu, o atitinkamai (-oms) Agentūros programos valdybai (-oms) pranešama apie atitinkamą veiklą.

b) vykdant „atviro kvietimo“ veiklą (t. y. kai veiklos turinį siūlo konkurso dalyviai pagal tam tikras kvietime nurodytas bendrąsias sąlygas): kiekvieno atviro kvietimo programinius apribojimus raštu tvirtina bendrapirmininkiai, jie nurodomi kvietimo lydraštyje. KVK rekomendacija pateikiama tvirtinti bendrapirmininkiams. Jei bendrapirmininkis atmeta KVK rekomenduotą pasiūlymą, jis/ji raštu nurodo atmetimo priežastis. Bendrapirmininkiai taip pat gali nuspręsti, kad pasiūlymas, kuris nebuvo rekomenduotas, bet įvertintas daugiau negu 40 balų pagal Agentūros konkursų vertinimo vadovą (EESM/REG/001 5 red. III priedo 2 red.), gali būti patobulintas ir pateiktas dar kartą. Prieš Agentūrai pradedant derybas su atrinktais subjektais, bendrapirmininkių patvirtinti pasiūlymai pateikiami susipažinti pramonės politikos komitetui ir atitinkamai programos valdybai (-oms).

Agentūrai leidžiama vykdyti mokėjimus ir susitarti dėl sandorių pakeitimų pagal jos taisykles ir procedūras. Sandorių pakeitimams, dėl kurių pradinė sandorio vertė padidėja daugiau kaip 10 proc., reikalingas rašytinis vieno iš šalies bendrapirmininkių sutikimas. Sandorio pakeitimams, dėl kurių pradinė sandorio vertė padidėja daugiau kaip 20 proc., reikalingas rašytinis abiejų bendrapirmininkių sutikimas.

4. Finansavimas ir finansinė atsakomybė

Pagal Agentūros finansinių nuostatų 40 straipsnį visas išlaidas, kurias Agentūra patiria įgyvendindama PŠV, padengia Lietuva. Atitinkamai Lietuva padengia visas Agentūros patirtas išlaidas, susijusias su projekto techniniu ir sutartiniu valdymu, apimdama visų pirma Agentūros sudarytų pramoninių sandorių sumas ir Agentūros vidaus išlaidas, kurios apskaičiuojamos remiantis visomis išlaidomis. Metinis finansavimas skiriamas iš anksto pagal Šalių suderintą mokėjimų planą. Bet koks perviršis užbaigus PŠV grąžinamas Lietuvai.

5. Intelektinės nuosavybės teisės

Agentūros ir rangovų sudarytuose sandoriuose nustatoma, kad visa informacija, duomenys ir intelektinės nuosavybės teisės, atsirandantys vykdamą veiklą pagal sandorius, sudarytus paskelbus kvietimą teikti paraiškas, turi būti prieinami:

- a) Lietuvai – naudoti pagal nemokamą pasaulinę licenciją, turint teisę suteikti sublicencijas savo reikmėms, ir
- b) Agentūrai – naudoti pagal nemokamą pasaulinę licenciją Agentūros veiklos ir programų tikslams, turint teisę suteikti sublicencijas.

Sandoriuose taip pat nurodoma, kad rangovai, norėdami perduoti intelektinės nuosavybės teises, atsirandančias iš vykdomos pagal sandorius veiklos, bet kuriam už Lietuvos ribų esančiam subjektui, turi gauti išankstinį Agentūros ir Lietuvos pritarimą.

II priedas

Prašančiosios šalies veiklos (toliau – PŠV) elementų tikslai ir pagrindinė veikla, ataskaitų teikimas ir peržiūros, valdybos sudėtis

A. PŠV tikslai ir pagrindinė veikla

1. Nacionalinės programos elementas (toliau – NPE)

NPE elemento tikslas – suteikti šaliai priemonę spręsti tiems kosmoso plėtros aspektams, kurie neįtraukti į pasirenkamasias Agentūros programas, siekiant užtikrinti visa apimančią kosmoso politiką ir investicijas kosmoso srityje.

Kadangi NPE įgyvendinamas per Agentūrą, jis turi atitikti Agentūros viešųjų pirkimų taisyklės ir negali būti naudojamas infrastruktūros plėtrai ir/ar viešiesiems pirkimams finansuoti.

Pagrindiniai aspektai, kuriuos šalis gali pasirinkti NPE sudaryti, galėtų būti, pavyzdžiui:

- Žemas technologinės parengties lygis (toliau – TRL), parengiamoji technologinės parengties veikla (pavyzdžiui, TRL 1-3);
- Skrydžio galimybės: visų pirma bendradarbiaujant su kitomis nacionalinėmis programomis;
- Su kosmosu susiję mokymo kursai pramonei (pavyzdžiui, litavimas, patikros ir t. t.);
- Mokslo kosmoso srityje finansavimas (pavyzdžiui, siekiant prisidėti prie Agentūros mokslinių misijų);
- Su kosmosu susijusi mokslinė veikla (pavyzdžiui, naudojant Agentūros mokslinių misijų duomenis arba vykdant Informavimo apie padėtį kosmose programos stebėjimo kampanijas);
- Nacionalinės palydovų / mažų palydovų CubeSat programos;
- Švietimas: universitetų mokymo programų, kurios atitiktų nacionalinės kosmoso pramonės poreikius, rengimas;
- Švietimas: Aukštųjų mokyklų iniciatyvos, skatinančios siekti karjeros kosmoso srityje (pavyzdžiui, CanSat veikla);
- Pagalbinė veikla, pavyzdžiui, paramos Lietuvos delegacijai funkcijas. Kaip antai, Agentūros samdomo nepriklausomo eksperto (ne EKA darbuotojo), kuris gali padėti Lietuvos delegacijai ir Lietuvos pramonei visais su EKA susijusiais klausimais, visų pirma EKA viešųjų pirkimų ir pramonės pajėgumų kosmoso veiklos srityje kūrimo klausimais, paieška;
- Nacionalinių stažuotojų finansavimas;
- Komandiruotės.

2. Pramonės paskatų schemos elementas (toliau – PPS)

Pagrindiniai PPS elemento tikslai yra trys:

- 1) Ugdyti kompetencijas ir gebėjimus, skirtus produktams, kurie gali padėti užtikrinti tvarią pramonės grąžą pasirenkamosiose Agentūros programose, prie kurių prisijungia Lietuva, kurti.
- 2) Ugdyti kompetencijas ir gebėjimus, skirtus produktams kurti, kad nacionalinė pramonė būtų tinkamai parengta būsimam įtraukimui į pasirenkamasias Agentūros programas, prie kurių šalis ketina prisijungti per 5-erius metus.
- 3) Ugdyti ir demonstruoti kompetenciją ir gebėjimus, kurie leistų sukurti tvarią ilgalaikę verslo praktiką komercinėje kosmoso rinkoje.

Pagrindiniai aspektai, kurie gali būti pasirinkti IIS elementui sudaryti, galėtų būti, pavyzdžiui:

- Parengiamoji veikla, pavyzdžiui, rinkos tyrimai, reikalavimų apibrėžtys ir parodomieji pavyzdžiai (TRL 1-3);
- Tyrimai ir plėtra (technologijų demonstravimas, siekiant prisijungti prie Agentūros programų (TRL 3-6);
- Pramonės procesų plėtra, kvalifikacijos / sertifikavimas, kurie suteikia konkurencinį pranašumą, yra būdingi kosmoso sričiai ir reikšmingi pasirenkamosioms Agentūros programoms;
- Esamos infrastruktūros naudojimas (įsitraukimas į tiekimo grandinę vartotojams, TRL 5-8).

B. Ataskaitų teikimas ir metinės peržiūros

1. Ketvirčio ataskaitų teikimas

Ketvirčio ataskaitos parengiamos ir teikiamos bendrapirmininkams, jose apžvelgiama:

- Finansinė programos būklė;
- Patvirtintų veiklos rūšių sąrašas ir jų statusas;
- Rezultatų aukšto lygio vertinimas;
- Pagrindiniai pastarųjų 3 mėnesių įvykiai ar problemos.

2. Metinė peržiūra

Metinė peržiūra atliekama kasmet, dalyvaujant PŠV valdybai ir ne daugiau kaip trims vieno bendrapirmininkio patarėjams ir sekretoriaus padėjėjui. Kitus dalyvius turi patvirtinti abu bendrapirmininkiai.

Metinė peržiūra apima:

- Finansinę būklę;
- Kiekvienos patvirtintos veiklos statusą;
- Ateinančių metų planavimą (kvietimai, renginiai, mokymai ir t. t.);
- Diskusiją ir susitarimą dėl atvirų kvietimų programinių aspektų ir jų tvarkaraščio;
- Diskusiją ir susitarimą dėl bet kokios iš anksto suplanuotos veiklos „iš viršaus į apačią“ ir jos tvarkaraščio;

- Lietuvos veiklos apžvalgą pagal rodiklius, nurodytus 2018 m. gruodžio 13 d. Tarybos priimtoje rezoliucijoje dėl pramonės politikos priemonių sėkmingai Europos valstybių integracijai EKA užtikrinti (ESA/C/R/CCLXXVII/Res.1 (final)).

C. Valdybos sudėtis

Pagal šio Susitarimo I priedą steigiamą valdybą sudaro šie nariai:

- Lietuvos bendrapirmininkis;
- Agentūros bendrapirmininkis;
- Agentūros sekretorius; ir
- Agentūros programos vadovas.

Įsigaliojus Susitarimui, Šalys paskiria valdybos narius pasikeisdamos raštais.

Done in two originals in the English and Lithuanian languages, both texts being equally authentic. In the event of any dispute or divergence of interpretation in relation to this Agreement the text in the English language shall prevail. The signatories may also establish translations hereof in the French and German languages, which shall not, however, be considered as authoritative for the purposes of interpretation.

Pasirašyta dviem originaliais egzemplioriais lietuvių ir anglų kalbomis. Kilus ginčų ar nesutarimų dėl šio Susitarimo aiškinimo, vadovaujiamasi tekstu anglų kalba. Susitarimą pasirašančios Šalys taip pat gali turėti Susitarimo vertimus prancūzų ir vokiečių kalbomis, tačiau jie nelaikomi patikimais aiškinant Susitarimą.

Place: **VILNIUS**
Vieta:

Date: **28 April 2021**
Data:

Place: **Paris**
Vieta:

Place: **18 March 2021**
Data:

.....
For the Government of the Republic
of Lithuania

Lietuvos Respublikos Vyriausybės vardu

Aušrinė Armonaitė
Minister of the Economy
and Innovation of the Republic of Lithuania
Lietuvos Respublikos ekonomikos
ir inovacijų ministrė

.....
For the European Space Agency

Europos kosmoso agentūros vardu

Josef Aschbacher
Director General
Generalinis direktorius

